

amépítészeti hivatal megszüntetésére vonatkozó minisztertanácsi határozatot Szeged város egyetemes érdekeiből hatályon kívül helyezni és a köz érdekében feltétlenül szükséges itteni államépítészeti hivatalt meghagyni s ha a szegedi államépítészeti hivatal Csongrád vármegyében szükséges teendőket

ellátni nem tudná, úgy a szentesi kirendeltséget Szegedre helyezni. méltóztatnék továbbá egyes közintézményünk elsorvasztását, vagy elvesztését jelentő, bárholnan jövő gondolatot, vagy gyilkos tervet — melyek végrejárnakban ugysem jelenének lakarékoskodási — elvetni és elvetetni.

Délmagyarország — kölcsonkönyvtár

Érdekes szakértői vélemények a kisvasut üzletmenetéről

(A Délmagyarország munkatársától.) A Délmagyarország néhány nappal ezelőtt részletesen ismertette a szegedi kisvasut mult évi forgalmáról és bevételeiről összeállított kimutatás adatait. A kimutatás szerint a kisvasut a mult évben több mint százezer pengő bevételi felesleget ért el és azt a vasutépítési kölcsön törlesztésére fordította. Ez az összeg azonban nem volt elegendő a törlesztési részletekre és a kamatokra, a differenciát, mint egy három és félszázezer pengőt a város pótolta hozzá. A város bevételeiből így a kisvasut a mult évben 350.000 pengőt emésztett föl, ami — nem számítva a teheráruforgalmat — azt jelenti, hogy Szegednek a kisvasut minden utasa körülbelül 172 fillérjébe került.

A kisvasut forgalmi statisztikájával kapcsolatban kérdést intéztünk két szegedi vasuti szakértőhöz, dr. Veress Gábor Máv. üzemigazgatóhoz és Korányi Jenőhöz, a villamosvasut igazgatójához, akiknek érdekes nyilatkozatát itt közöljük:

Dr. Veress Gábor államvasuti üzemigazgató

a következőket mondotta:

— A kisvasut fenntartási költsége megítélésénél szerint normális. A költségek lényeges csökkentéséről nem igen lehet szó. Igaz, hogy minden üzemvezetőnek más a módszere, de azért nem hiszem, hogy néhány pengő megtakarításnál többet bármilyen másfajta módszer alkalmazásával el lehetne érni, de ezt is csak úgy, ha a másik oldalon körülbelül ugyanannyival emelkednének a kiadások, vagy csökkennének a bevételek.

— A kisvasut forgalmi statisztikája azt bizonyítja, hogy az üzem tekintélyes fölösleget mutat ki az elmúlt esztendőről és ezt az építési kölcsön törlesztésére fordította, ami pedig azt jelenti, hogy a kisvasut kielégítő gazdasági eredményt ért el. A város tehát megnyugvással szemlélheti ennek az üzemének a működését, hiszen nyilvánvaló, hogy abban az esetben, ha már visszafizette volna a város a vasutépítésre felvett kölcsönt, vagy ha végrehajtotta volna a város a kisvasut menti birtokosok vasuti hozzájárulási kötelezettségét megállapító közgyűlési határozatot, akkor a mai gazdasági viszonyokhoz mérten a kisvasut igen szép jövedelmet biztosítana a város számára.

— A látszat most tényleg az, hogy a város ráfizet erre az üzemre, mert évenként tekintélyes össze-

gekkel kell pótolnia a tőketörlesztéshez és a kamatfizetéshez szükséges összegeket, de meg vagyok győződve róla, hogy a kölcsön letörlesztése után a kisvasut a város legjobban prosperáló, legjobban jövedelmező üzeme lesz. Ma az egész világon nincsen olyan vasut, amely jövedelméből fedezni tudná egy 11 százalékos kölcsön kamat- és törlesztési terheit. Az üzemi koeficiens a kisvasutnál még ma is igen kedvező, ha jól tudom, 66 százalék, ezzel szemben például a gazdag Franciaország vasutai 96—98 százalékos üzemi koeficienssel dolgoznak. A kisvasut üzemi együttthatója természetesen idővel romlani fog, amikor majd nagyobbarányú pótlásokra, javításokra lesz szükség, amikor az új beruházások elhasználnak, de azért meglepő az üzleti eredmény így is.

Korányi Jenő a Szegedi Közfű Vasut Igazgatója

ezeket mondotta:

— A kisvasut kimutatott üzleti eredményét kielégítőnek tartom, mert annak, hogy a város három és félszázezer pengővel járul hozzá évenként a vasutépítési kölcsön törlesztéséhez, az eredmény szempontjából semmiféle jelentősége nincs. Aki ismeri a vasutak üzletmenetét, nagyon jól tudja, hogy nincs a világon vasut, amely saját jövedelméből husz év alatt le tudta volna törleszteni a beruházási költségeit. A város a vasutépítésre felvett drága Speyer-kölcsönt husz év alatt fizeti vissza, a hozzájárulások ellenértéképpen tehát igen értékes és egyszerűen jövedelmező vagyontárgyként megkapja az egész tehermentesített üzemet. A szegedihez hasonló rendeltetésű és arányú kisvasutak költségeit 50, 60, sőt 90 esztendő alatt szokták letörleszteni, a husz éves kölcsön tehát fokozott megterhelést jelent.

— A kisvasut üzleti eredményét ilyen szempontok szerint szabad csak elbírálni, de figyelembe kell venni azt is, hogy ma a világ minden vasutja szenved, többek között az osztrák szövetségi vasutnak ebben az évben előreláthatólag nem kevesebb, mint hetvenhétmillió schilling deficitje lesz. Meggyőződésem, hogy a szegedi kisvasutat igen ökonómikusan vezetik, de meggyőződésem az is, hogy ez a vasut fejlődőképes. Jelentősége nem is a közvetlen jövedelmezőségben van, hanem abban, hogy régi tapasztalatok szerint minden vasut mellett éllel keletkezik.

— Ennek az életképződésnek a nyomai már láthatóak a kisvasut mentén és rövid időn belül Alsótanya képe teljesen megváltozik. A tanyai lakosság ösztönösen odahúzódik majd a vasutvonal felé, ahol lassankint faluszerű központok keletkeznek. Ennek viszont az a jelentősége, hogy a mai szétszórt, szervezeten lanyarendszert az egészségesebb falurendszer váltja föl és lehetőséget teremt arra is, hogy a szegedi mezőgazdák téli hónapjaikat se töltsék tetlenül. A falu esetleg különböző fajtájú házliparnak is megveti alapját és megteremtí a szükségsszerűségét. Amit tehát horzárulás címén ráfizet a város a kisvasut építés költségeinek törlesztésére, azt különböző uton még don kamatostól vissza fogja kapni.

— Ami a kisvasut fenntartási költségeit illeti, nem hiszem, hogy lenne lehetőség ezeknek a költségeknek a csökkentésére, mert a kisvasut üzleti gazdálkodása a lehető leggazdaságosabb.

Zálogjegyét mielőtt eladná

győződjön meg, hogy legtöbbet fizet érte
Gáspár, Mikszáth Kálmán-u. 12. sz.
Keresek megvételre higanyt, hamis csontfogakat, briliáns ékszert, régi arany és ezüstpénzeket. 52

Szombaton elfogták, hétfőn lopásért félelvi börtönre ítelték

(A Délmagyarország munkatársától.) Megírtuk, hogy Boross József, Széchenyi-téren lakó szigorló orvos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki már régebbi idő óta dézsmálgatja lakását. A megindult nyomozás során rövidesen elfogták a tettest Kakuszi József állásnélküli kereskedősegéd személyében, aki a rendőrség előtt beismerte, hogy már régebbi idő óta lopkodja az orvosszigorlót. Elmondotta, hogy állása nem volt, azért határozta el magát a lopásra. Álkulcsot készített Boross József lakásához és az álkulcs segítségével több ízben behatolt a lakásba, ahonnan minden alkalommal valami értékes ingóságot vitt el magával.

A rendőrség Kakuszi Józsefet hétfőn átszállította az ügyészségre, amely a fiatalembert azonnal a bíróság elé állította. Dr. Tarajossy Béla törvényszéki bíró elé vezették Kakuszi Józsefet egy rendbeli folytatólagosan elkövetett lopás bűntette miatt 6 hónapi börtönre ítélte. Kakuszi József az ítéletben megnyugodott és azonnal megkezdte büntetése letöltését.

**Nagy óra-ékszerjavítóműhely
Lackó (Fischer) József óra-
ékszerész**
Kárász ucca 14. (Dreher mellett).

Agörögirodalomról

Bevezető szavak a Görög lírikusokról a Dugonics Társaságban vasárnap tartott felolvasáshoz
Csengery Jánosól.

Vannak talán, akik csodálkozva látták mai műsorunkon, hogy ebben a nagy modernizmusban még mindig akad rajongója a görög klasszikusoknak, melyek pedig már idejüket multák. Nem róstemem, nem is bánom, ha ilyen rajongónak tartanak, hiszen az ideális értékek megbecsülése mindig megkíván egy kis rajongást, azt azonban, hogy a klasszicizmus idejét multa volna, kereken tagadom, mert meg vagyok róla győződve, hogy a görög-latin klasszikusok művei elévülhetetlen kincsei az emberiségnek, melegágyai a ma oly kíváncsú humanizmusnak s tápláló forrásai minden magasabbrendű irodalmi törekvésnek. Megnyugtató reám nézve, hogy e hitemben egy hajóban evezek Goethével és Arany Jánossal, kiknek egyike sem lett volna a görögök nélkül azaz, amivé lett: ezt ők maguk is tudták és elismerték. Goethe pl. biblíának tekintette, Arany tanulta és ette. Homeroszt. Ha miniszterre törekszünk — mondja Goethe —, minél a régi görögökhöz kell visszatermünk, akiknek műveiben mindig a szép ember van ábrázolva. Ugyanő mondja a görög tragikusokat oly nagy jelentőségűeknek, hogy még év-

századokig van mit tanulnunk rajtuk és a francia irodalom gyors kifejlődését annak tulajdonítja, hogy korán kezdett foglalkozni a görög remekművek átültetésével. Arany János pedig azért kívánja a klasszikusok tanulmányát, mert tőlük lehet megtanulni a báj és erő összhangját. Goethe Iphigéniaja, Hermann és Dorottya, Arany epikai szellemi rokonságban vannak a görög mintaképekkel, melyeknek éjjeli-nappali forgatásánál már Horatius sem adhatott jobb tanácsot a költőknek. Természetesen nem szolgál utánzásról van szó, hanem, mint Arany mondja, hogy tudjunk úgy bánni nyelvünkkel, mint ők a magukéval. Azoknak, akik minden hatástól függetleneknek képzelik magukat, ismét Goethe szerény nyilatkozatát juttatom eszükbe, aki bevallja, hogy, ha mindent vissza kellene adnia, amivel elődeinek tartozik, édeskeves maradna meg az ő saját eredetiségéből. A lump lump marad — mondja — és kicsinyes természet egy hüvelyujjnyival sem válik nagyobbá, habár naponként érintkezik is az antik érzület nagyságával. De a nemes ember, kinek lelkébe Isten a jövő jellem- és szellem-nagyság képességét beleoltotta, azzal, hogy a görög és római ókor magasatos egyéniségeivel bizalmasan társalkodik, a legszebb fejlődésnek indul és hasznó nagysághoz napról-napra láthatólag közeledik.

S Arany? Költészetben — ugymond —, va-

lamint minden ágában a művészetnek, többé-kevésbé mindnyájan utánzóak vagyunk. Maga a lángész a meglevő példányok után indul. — Még azonban modern irodalmak utánzása a nemzeti inferioritas veszedelmével jár, addig az ókori irodalmak ősforrása közkincs, mely nem árt a nemzeti önértetnek, önállóságnak, a műérzékre és ízlésre nézve pedig frissítőleg és fejlesztőleg hat.

S ne mondják nekem, hogy amire Goethe vagy Arany korában még szükség volt, az ma már feleslegessé vált. Ellenkezőleg! Ma, mikor az izlés nem ritkán szomorú elfajulást mutat s a műgond is annyira megcsappant, még nagyobb szükség van arra a ma is eleven erőre, amely főleg a görög irodalom alkotásából felénk sugárzik, mint antidótumra a sokszor káros, sőt romboló modern befolyások ellen.

Mint a felhőkarcolók és modern formátlanosságok nem törpíthetik el a Parthenon maradványait, mint a görög szobrászat alkotásai örökké példaképek maradnak a művészetben, úgy a görög irodalmi remekművek sem veszítik el páratlan becsületet és hatni tudó erejüket. Habár ma a klasszicizmus alvó vagy inkább elaltatott leányzó, bizonyon hiszem, hogy, ha a ránk szakadt utilitarizmus nyűgéből kibontakozunk, az idealizmus hajnalhasadásával ez a leányzó is tetterőre ébred kényeszerű álmából.